

POSTANOWIENIE

Dnia 30 grudnia 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wiesław Kozielowicz (przewodniczący)

SSN Dariusz Kała (sprawozdawca)

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek

w sprawie **U. S.**

skazanej za czyn z art. 296 § 2 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu bez udziału stron

w dniu 30 grudnia 2020 r.,

wniosku obrońcy skaranej o wznowienie postępowania

zakończanego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 5 czerwca 2017 r., sygn. akt II AKa (...),

zmieniającym wyrok Sądu Okręgowego w K.

z dnia 5 marca 2015 r., sygn. akt III K (...),

na podstawie art. 544 § 2 2 i 3 k.p.k.

postanowił

1. oddalić wniosek,

**2. zwolnić skaraną od obowiązku poniesienia wydatków
postępowania wznowieniowego i obciążyć nimi Skarb Państwa.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 5 marca 2015 r., sygn. akt III K (...), Sąd Okręgowy w K.:

- w punkcie IV uznał U. S. za winną popełnienia zarzuczanych jej w akcie oskarżenia czynów, to jest:

1) co do czynu z punktu III aktu oskarżenia przestępstwa z art. 296 § 2 k.k. w zw. z art. 296 § 3 k.k. i art. 300 § 1 k.k. w zw. z art. 300 § 3 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. i za to na podstawie art. 296 § 3 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. i art. 33 § 1, 2 i 3 k.k. wymierzył jej karę roku pozbawienia wolności i 50 stawek dziennych grzywny ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 10 zł,

2) co do czynu z punktu IV aktu oskarżenia przestępstwa z art. 77 ust. 1 ustawy o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. w zw. z art. 12 k.k. i za to na podstawie art. 77 ust. 1 cytowanej ustawy wymierzył jej karę 6 miesięcy pozbawienia wolności;

V. na podstawie art. 85 k.k., art. 86 § 1 k.k. wymierzone oskarżonej kary pozbawienia wolności połączył i orzekł wobec niej karę łączną jednego roku pozbawienia wolności;

VI. na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k., art. 70 § 1 pkt 1 k.k. wykonanie wobec oskarżonej kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na dwuletni okres próby;

VII. na podstawie art. 46 § 1 k.k. orzekł od U. S. (w związku ze skazaniem za czyn z punktu III. 1) na rzecz Syndyka Masy Upadłości „I.” sp. j. Zakład Pracy Chronionej w O. – w upadłości tytułem częściowego naprawienia szkody kwotę 5 000 zł.

Ponadto w punktach VIII – XIII, na podstawie art. 46 § 1 k.k., orzekł do U. S. (w związku ze skazaniem za czyn z punktu III.1) tytułem częściowego naprawienia szkody, określone w tych punktach kwoty także na rzecz innych podmiotów.

Wyrok zawiera również rozstrzygnięcia dotyczące innych oskarżonych oraz w przedmiocie kosztów procesu.

Po rozpoznaniu apelacji wywiedzionych od tego orzeczenia przez oskarżycieli i obrońców oskarżonych, w tym obrońcę oskarżonej U. S., Sąd Apelacyjny w (...), wyrokiem z dnia 5 czerwca 2017 r., II AKa (...),

- w punkcie II - uchylił ustępy V, VI i VII w zakresie wymierzenia oskarżonej U. S. odpowiednio kary łącznej pozbawienia wolności, warunkowego zawieszenia tej kary oraz obowiązku częściowego naprawienia szkody na rzecz spółki jawnej „I.” z siedzibą w O.,

- w punkcie III - zmienił ustęp IV pkt 1 zaskarżonego wyroku w ten sposób, iż w ramach zarzutu opisanego w pkt III aktu oskarżenia, uznał oskarżoną U. S. winną tego, że w okresie od 1 stycznia 2006 roku do 22 czerwca 2009 roku w O. woj. świętokrzyskim, w krótkich odstępach czasu i w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, działając wspólnie i w porozumieniu z drugim ustalonym współnikiem, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, będąc zobowiązaną na podstawie przepisu ustawy – kodeksu spółek handlowych i umowy spółki, jako współnik spółki jawnej „I.” z siedzibą w O., nadużyła udzielonych uprawnień poprzez: pobieranie środków finansowych bezpośrednio z rachunków spółki, pomimo nieosiągania przez ten podmiot gospodarczy zysku i przelewanie tych środków z rachunków bankowych spółki na jej rachunek, opłacanie ze środków spółki jej prywatnych zobowiązań, w tym ubezpieczeń prywatnych i podatku dochodowego, jak również przez zbycie należącego do spółki samochodu marki „Mercedes Benz” ML400 nr. rej. (...) o wartości 80 tysięcy złotych, który włączyła do majątku osobistego, nie uiszczając za niego należności – czym wyrządziła wymienionej spółce szkodę majątkową w znacznych rozmiarach, a równocześnie usunęła majątek spółki na szkodę wielu wierzycieli i uszczupliła ich zaspokojenia, pomimo grożącej spółce od 1 stycznia 2006 roku niewypłacalności, poprzez osobiste przyjęcie pieniędzy w łącznej kwocie 222 701,35 zł oraz dokonaną w dniu 27 sierpnia 2008 roku darowiznę na rzecz córki należących do jej majątku osobistego 6 nieruchomości położonych w O. (...) oraz samochodu osobowego „Mercedes Benz” ML400 nr rej. (...) - poprzednio (...) (...) – na kwotę 1 080 000 zł, tj. popełnienia przestępstwa z art. 296 § 2 k.k. i art. 300 § 1 k.k. w zw. z art. 300 § 3 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. i za ten czyn na podstawie art. 296 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. i art. 33 § 1,2 i 3 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. wymierzył oskarżonej U. S. karę pozbawienia wolności w wymiarze 1 roku i 6 miesięcy oraz karę grzywny w wymiarze 100 stawek dziennych, przy ustaleniu jednej stawki na kwotę 10 zł,

IV. w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok w odniesieniu do oskarżonej U. S. sąd utrzymał w mocy,

V. na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. wymierzone oskarżonej U. S. kary jednostkowe pozbawienia wolności połączył i orzekł wobec oskarżonej U. S. karę łączną jednego roku i sześciu miesięcy pozbawienia wolności,

VI. na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k., art. 70 § 1 pkt 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. wykonanie orzeczonej wobec oskarżonej kary łącznej pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na pięcioletni okres próby,

VII. na podstawie art. 46 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k., orzekł wobec oskarżonej U. S., w związku ze skazaniem za przestępstwo przypisane jej w punkcie III niniejszego wyroku obowiązek naprawienia szkody na rzecz Syndyka Masy Upadłości „I.” spółka jawna Zakład Pracy Chronionej w O. w kwocie 302 701,35 zł.

Wyrok zawiera również rozstrzygnięcia dotyczące pozostałych oskarżonych oraz w przedmiocie kosztów procesu.

W dniu 23 listopada 2020 r. (data wpływu do Sądu Najwyższego) obrońca skazanej złożył wniosek o wznowienie postępowania zakończonych prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 5 czerwca 2017 r., sygn. akt II AKa (...), zmieniającym wyrok Sądu Okręgowego w K. z dnia 5 marca 2015 r., sygn. akt III K (...) w części dotyczącej skazania za przestępstwo z art. 296 § 2 k.k. i art. 300 § 1 k.k. w zw. z art. 300 § 3 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k., wobec ujawnienia się nowych faktów i dowodów (art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k.).

W związku ze złożonym wnioskiem skarżący wniósł o uchylenie obu wyroków w części i uniewinnienie U. S. od zarzucanego jej czynu z art. 296 § 2 k.k. i art. 300 § 1 k.k. w zw. z art. 300 § 3 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k., ewentualnie o uchylenie obu wyroków ww. części i przekazanie sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania.

W treści ww. wniosku jako nowe dowody skarżący wskazał:

- kserokopię bilansu i rachunku zysków i strat za 2005 r. spółki jawnej „I.” z siedzibą w O.;
- kserokopię deklaracji PIT – 36L U. S. za rok 2005;
- dokument z dnia 28 maja 2020 r. w postaci zaświadczenia o dochodach U. S. wydanego przez Urząd Skarbowy w O.;
- dokument z dnia 28 maja 2020 r. w postaci zaświadczenia o dochodzie członka rodziny podlegającym opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych na zasadach określonych w ustawie o podatku dochodowym od osób fizycznych osiągniętym przez U. S. w roku podatkowym 2005 r. wydanego przez Urząd Skarbowy w O.;
- dokument z dnia 5 czerwca 2020 r. w postaci wydruku z systemu Urzędu Skarbowego w O. - deklaracji Podatkowej U. S. za rok 2005;
- dokument z dnia 19 listopada 2020 r. zawierający oświadczenie U. S..

Jako nowe, nieznane wcześniej fakty, które mają wynikać z ww. dowodów, skarżący wskazał:

1. osiągnięcie przez spółkę jawną „I.” z siedzibą w O. zysku netto w roku 2005 w wysokości 5 847 841, 73 zł
2. wysokość przypadającej na rzecz U. S. części zysku wypracowanego przez spółkę w roku 2005 w kwocie 920 349, 31 zł,
3. powzięcie przez U. S. informacji o wysokości zysku spółki w roku 2005 r. z pozwu syndyka masy upadłości z dnia 25 maja 2019 r., tj. już po prawomocnym zakończeniu toczącego się przeciwko niej postępowania karnego,
4. istnienie w latach 2006 – 2008 roszczenia U. S. wobec spółki o wypłatę należnej jej części zysku spółki za rok 2005,

5. brak wypłaty U. S. w żadnej części przypadającej na jej rzecz części zysku spółki za rok 2005,
6. brak udziału U. S. w zatwierdzaniu sprawozdania finansowego spółki za rok 2005, a także w sporządzaniu bilansu zysków i strat,
7. brak podpisania i złożenia do US przez U. S. deklaracji PIT-36L za rok 2005, podrobienia przez nieznanego sprawcę podpisu U. S. pod rzeczonym dokumentem.

Pismem z dnia 16 grudnia 2020 r. (data wpływu do Sądu Najwyższego) prokurator Prokuratury Krajowej wniósł o oddalenie wniosku o wznowienie postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek nie zasługuje na uwzględnienie.

W przedmiotowej sprawie nie zaktualizowała się bowiem nie tylko przywołana przez skarżącego podstawa wznowieniowa wskazana w przepisie art 540 § 1 pkt 2 lit a k.p.k., ale nadto i podstawa wymieniona w art. 540 § 1 pkt 2 lit b k.p.k.

Zgodnie z powołanymi przepisami, postępowanie zakończone prawomocnym orzeczeniem wznowia się, jeżeli po wydaniu orzeczenia ujawnią się nowe fakty lub dowody wskazujące na to, że:

- a) skazany nie popełnił czynu albo czyn jego nie stanowił przestępstwa lub nie podlegał karze,
- b) skazano go za przestępstwo zagrożone karą surowszą albo nie uwzględniono okoliczności zobowiązujących do nadzwyczajnego złagodzenia kary albo też błędnie przyjęto okoliczności wpływające na nadzwyczajne obostrzenie kary.

Przedstawione przez obrońcę skazanej fakty lub dowody wyżej opisanych kryteriów jednak nie spełniają, albo dlatego, że nie mogą być uznane za „nowe” w rozumieniu powołanych regulacji albo dlatego, że nie wskazują na okoliczności, o których mowa w art. 540 § 1 pkt 2 lit a lub b k.p.k.

Na wstępie zauważyć wypada, że nowym faktem lub dowodem w rozumieniu powołanych regulacji jest tylko taki fakt lub dowód, który nie był wcześniej znany zarówno sądowi, jak i stronie. Pamiętać przy tym należy, że w kontekście instytucji wznowienia postępowania określenie „nowy dowód” zawiera w sobie pojęcie „nowego faktu”. Z nowym dowodem muszą bowiem wiązać się nowe informacje o faktach. Jest wszak oczywiste, że z perspektywy wznowienia postępowania pozbawiony jakiegokolwiek znaczenia jest dowód, który mimo tego, że nowy, ma wykazać wyłącznie okoliczności, które były znane w prawomocnie zakończonym postępowaniu (np. dlatego, że wynikały z innych przeprowadzonych w tym postępowaniu dowodów).

W analizowanej sprawie niemal wszystkie przywoływane przez skarżącego fakty były wiadome uczestnikom postępowania, którego dotyczy wniosek o wznowienie.

Dokumentacja zgromadzona w aktach sprawy jednoznacznie wskazuje bowiem, że w 2005 r. spółka osiągnęła zysk w wysokości bardzo zbliżonej do tej, która widnieje na załączonym do wniosku dokumencie zatytułowanym „rachunek zysków i strat za okres od 01.01. do 31.12.2005 r. Przedsiębiorstwo „I.” Sp. J. w O.”. Z zawartych w aktach sprawy dokumentów o nazwach: „rachunek zysków i strat za okres 1.01 do 31.12.2006 r. „I.” Sp. J, w O.”, „sprawozdanie z przepływu środków pieniężnych I. SP. J. 2006 r.” oraz „zmiany w kapitale własnym w 2006 r.”, które to dokumenty zostały opatrzone podpisami wszystkich trzech wspólników, wynika, że w 2005 roku spółka „I.” osiągnęła zysk netto w kwocie 5 798 796,91 (5 798 796,92 zł) - k. 378 – 380. W dwóch ostatnio wymienionych dokumentach wskazano nadto, że łączna wysokość wypłat na rzecz właścicieli spółki w 2005 r. wyniosła 4 320 209,09 zł. Okoliczność, iż w 2005 roku spółka I. osiągnęła zysk netto na wskazanym wyżej poziomie wynika również z zawartych w aktach sprawy opinii, tj. raportu uzupełniającego opinię z badania sprawozdania finansowego za okres od

stycznia do 31 grudnia 2006 r. sporządzonej dla wspólników ww. spółki przez biegłego rewidenta (k. 384 - 384 v.) oraz opinii biegłego sądowego H. R. (k. 871 – 873, 882).

W tej sytuacji nie sposób twierdzić, że w toku postępowania karnego objętego wnioskiem o wznowienie sąd i U. S. nie zdawali sobie sprawy z wysokości zysku osiągniętego przez spółkę I. w 2005 r. i nie mieli dostępu do materiału dowodowego, na podstawie którego można byłoby poczynić tego rodzaju ustalenia. Skoro zaś z tego materiału dowodowego jednoznacznie wynika, że skazana taką wiedzę posiadała (i to jeszcze przed wszczęciem postępowania karnego), bez znaczenia jest to, czy ww. uczestniczyła w zatwierdzaniu sprawozdania finansowego i sporządzaniu bilansu zysków i strat spółki za rok 2005.

Zarówno U. S., jak i sąd posiadali również informacje na temat wysokości podatku dochodowego należnego od U. S. z tytułu dochodów uzyskanych z działalności gospodarczej prowadzonej w formie spółki jawnej „I.” w 2005 r. Powyższa okoliczność wynikała bowiem z opinii biegłej H. R., która jednoznacznie wskazała, że ze środków spółki w 2006 r. został zapłacony m.in. wynikający z zeznania rocznego podatek dochodowy należny od U. S. w wysokości 114 428,90 zł (k. 3827, 3830). Do tej konstatacji biegłej skazana zresztą wprost się odniosła. W piśmie z dnia 23.04.2017 r., skierowanym do Sądu Apelacyjnego w (...), zauważyła jednak „największa kwota przypisana U. S. jest w 2006 roku z czego znaczną większość stanowi zapłata na podatek dochodowy (rozliczany indywidualnie, samodzielnie)” – k. 3842. Z dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy jednoznacznie wynika zatem, że przed prawomocnym zakończeniem postępowania, skazana nie tylko zdawała sobie sprawę z wysokości podatku dochodowego, który zobowiązana była uiścić w 2005 r., ale i nie kwestionowała jego wysokości.

W tej sytuacji, bez znaczenia – z perspektywy wyeksponowanych we wniosku podstaw wznowieniowych – jest zatem to, czy U. S. złożyła podpis na zeznaniu o wysokości osiągniętego dochodu (poniesionej straty) w 2005 r., czy też podpis ten został podrobiony.

Powyższy wywód prowadzi do konstatacji, że podniesione we wniosku o wznowienie postępowania okoliczności związane z zyskiem uzyskanym przez I. sp. jawna w 2005 r. były znane orzekającym w sprawie sądom przed prawomocnym zakończeniem postępowania. Już z tych względów zatem nie można ich traktować jako uzasadniających wznowienie postępowania na podstawie propter nova. Wiedzę na ten temat posiadała również U. S., a to oznacza, że – wbrew temu co twierdzi obrońca – z tej perspektywy nie było żadnych przeszkód do tego, by skazana mogła podnosić okoliczności związane z prawem do żądania podziału i wypłaty zysku w toku postępowania karnego. Odnosząc się do tej ostatniej kwestii należy podkreślić, że z wniosku o wznowienie postępowania jednoznacznie wynika, że skazana z takim żądaniem nie wystąpiła. Już z tego względu zatem nie można byłoby traktować środków uzyskanych przez skazaną w sposób przedstawiony w opisie czynu przypisanego jej w punkcie III wyroku organu ad quem jako środków pobranych na poczet tego roszczenia. Ponadto, z zapisów zawartych w „dokumentacji z badania sprawozdania finansowego za rok 2006 I. Sp. j. Zakład Pracy Chronionej w O.” wynika, że zysk za okres od 01.01.2005 r. do 31.12.2005 r. został przeznaczony na kapitał własny (k. 384).

W tym stanie rzeczy należało stwierdzić, że wnioskodawca nie wykazał, by w przedmiotowej sprawie zaktualizowały się podstawy wznowieniowe z art. 540 § 2 pkt 1 lit. a i b k.p.k. i w konsekwencji oddalił wniosek o wznowienie postępowania.

Z uwagi na trudną sytuację materialną skazanej, Sąd Najwyższy zwolnił ją od obowiązku poniesienia wydatków postępowania wznowieniowego i obciążył nimi Skarb Państwa.